

PATVIRTINTA

Raseinių r. Nemakščių Martyno Mažvydo gimnazijos
direktoriaus 2024-09-02, Įsak. Nr. V1-75

INSTRUKTAŽAS NR. 7
SAUGUS BENDRAVIMAS SOCIALINIULOSE TINKLUOSE IR SU
NEPAŽIŠTAMAIŠ ASMENIMIŠ

Kuo socialiniai tinklai darosi populiarešni, tuo daugiau rizikų atsiranda jais naudojantis. Nepageidaujamų el. laiškų siuntėjai, kenkėjiškos programinės įrangos kūrėjai, asmens tapatybės vagys, sukčiai ir kiti kibernetinės erdvės nusikaltėliai perkelia savo nelegalią veiklą į socialinius tinklus.

1. Saugoti asmeninę informaciją. Ją galima atskleisti tik tikrai patikimiems, už ekrano ribų pažištamiems žmonėms. Asmeninė informacija, visų pirma, vardas, pavardė, adresas, asmens kodas, o taip pat prisijungimai prie socialinių tinklų paskyrų, lankoma mokykla, dienotvarkė ir bet kokia kita informacija, padedanti atskleisti žmogaus tapatybę, sužinoti jo buvimo vietą ir pan. neturi būti viešinama.

2. Norint saugiai bendrauti socialinėje erdvėje nebendrauti su nepažištamais, neįsitikinus, jog šie yra tie, kuo skelbiasi, mat yra žmonių, kurie meluoja apie savo amžių, lytį, kad galėtų pasinaudoti kitais.

3. Būti atsargiems skelbiant informaciją socialiniuose tinkluose (pvz., nenurodyti savo namų adreso, kad vykstate atostogauti ir pan.).

4. Apgalvoti žodžius, reikškiant savo nuomonę internete.

5. Naudoti patikimą slaptažodį. Slaptažodžiai atrodo elementarus dalykas, tačiau dauguma žmonių neskiria pakankamai dėmesio galvodami savo prisijungimų slaptažodžius. Geriausia, kad slaptažodyje nebūtų su jumis susijusių dalykų.

6. Nespausti internete ant iškrentančių langų, kuriuose skelbiama, kad jūsų paskyra užblokuota. Tai dažniausiai būna klaidingi piktavalių pranešimai. Jeigu jūsų socialinio tinklo paskyra iš tikrųjų bus užblokuota, apie tai sužinosite socialinio tinklo administracijos išsiųstu el. pašto laišku.

7. Įsitikinti, kad interneto svetainės adresas, kurioje norite užsiregistruoti ar prisijungti – tikras.

8. Neatidaryti el. paštu gautų laiškų, jei rašo nepažištami asmenys ir joku būdu neatidaryti neiškių pridėtų failų.

9. Neleisti naršyklėms prisiminti jūsų slaptažodžių (angl. auto login), ypač svetimuose įrenginiuose.

10. Jei su kažkuo nenorite internete bendrauti, vienas paprasčiausių žingsnių – užblokuoti tuos žmones. Taip nebesulauksite nepageidaujamų žinučių ar informacijos ant profilio sienos iš to žmogaus.

11. Būti kritiškiems gaunamos informacijos atžvilgiu. Jauniems žmonėms grėsmę kelia ne tik abejotinos pažintys, bet ir melaginga informacija, ypač susijusi su sveikata, dietomis, svaigalais, vaistais, pinigais.

12. Jei socialiniuose tinkluose ar pažinčių svetainėse bendraujate su nepažįstamaisiais, neišduoti jiems savo asmeninių duomenų, gyvenamosios vietos, įvairių slaptažodžių.

13. Nepamiršti, kad anonimiškumas internete nesuteikia teisės tyčiotis, menkinti ar negerbti. Apie tai būtina pranešti suaugusiems.

14. Prisiminti, kad viskas, kas patenka į internetą, ten ir lieka. Per akimirką, neapgalvojus į socialinius tinklus įkelta arba privačiame susirašinėjime pasidalinta nuotrauka, atskleista informacija gali netrukus pasklisti labai plačiai, o tuomet ją pašalinti bus sudėtinga ar neįmanoma.

SAUGUS BENDRAVIMAS SU NEPAŽĪSTAMAI ASMENIMIS

Bendraujant su nepažįstamais ar su mažai pažįstamais žmonėmis reikia laikytis saugaus bendravimo taisyklių:

1. Nekalbėti su nepažįstamais žmonėmis, kad ir ką jie tau sakytų.
2. Niekada niekur neiti su nepažįstamais žmonėmis.
3. Iš nepažįstamo žmogaus neimti nieko, nesvarbu, ką jis tau siūlytų (saldumynus, žaislus ir kt.).
4. Negalima sėsti į svetimą automobilį.
5. Nevykti su nepažįstamu žmogumi į jo namus.
6. Negalima susitikti su nepažįstamu žmogumi nepranešus tėvams/ draugams.
7. Jei atsitiktų taip, kad nepažįstamasis imtų už rankos ir prievarta temptų, būtina šauktis pagalbos (rėkti žodį „Gaisras“, „Gelbėkite“).